

חלומי של יעקב נחום.

יעקב נחום ילד חולה הוא ורסה אוניס, גופו צנום וכתפיו שחוחות ודקות. אבל הרואה איתו אינו מתרעם חלילה על מדותיו של הבורא שבראו כך ואף אינו מתעטף ברחמים לגורלו של זה, כמו שנהוג לכשרואים בריה קלה ותשה כמותו, אלא מנענע בראשו, הולך לדרכו ואומר בלבו: צדקה עשה הקדוש ב"ה עם פלוני שבראו כך, שאלמלא גופו צנום וכתפיו דקות, לא היו רגליו נושאות אותו. שהרי אף עכשיו, שגופו כך, כמה קשה להן, לרגליו, למלטלו.

בעצם אין יעקב נחום יצאן כל עיקר; אינו מרבה בהליכה של חובה, קל וחומר של רשות. כל ימות הגשמים בתוך ביתו של אמו הוא יושב, אוכל מפתה של אלמנה עלובה זו, מתחמם להנאתו לפני התנור, הוגה ברוחו ומפריח מהבל פיו על אצבעותיו הכחולות מפני הצנה. או מסייע הוא לו לשר של הורף לכייר את החלונות, והריהו צר צורות באצבעו, צורה על גבי צורה, משל יצירי רוחו, עד שהזוגית נשברת תחת ידו או עד שפרחי הקרה מתכמשים ואצבעותיו מתגלדות ונשמעות לו בקושי, ואין לפניו אלא לשוב לתנור שהסיקוהו בעוד לילה, להפוך במחזיר של אמו. וכך הוא עושה. ומיד הריהו פורש לקרן זוית שבחדר, נוטל את המחזיר רחביהעלים והשרוי בדמעותיה של אמו ובחלב גרות ושעוה וקורא את המעשה ברבי אמנון מתוך עברי טייטש, נותן נפשו עליו ועל מנת גורלו. ואף הוא עיניו זולגות דמעות כטללי סתיו משכים על העלים הנמושים, ונפשו הומיה בקרבו, כצפור זו שמצאה קן לה והריהו הרוסה ועומדת בחורבנה. או ימלא שיר פיו, ודומם תרננה שפתותיו את תפלת, ונתנה תקף, ורחב אז לבו שבעתים ואל חלומותיו ישוב.

ובימות החמה בדר ישב בחצר בית אמו מתמעך על האצטבה המטויסת בשיט צהוב, משתטח כנגד החמה ומתחמם לאורה ואינו זו משם אלא לסעודה של חובה או לכשפניה של חוה, שכנתו הקטנה, גראים על פני חוין. ואם רגליו פרושות מן ההליכה, הרי מוחו טס ושט מסוף העולם ועד סופו; ומה שאותו תינוק רואה בשעה אחת, אין כל הולכי דרכים ועוברי ימים

זוכים לראות אסילי בשמיטה וביובל. אף שעונה זו שענו לו מן השמים פחותה היא וקטנה למראית עין, שהרי רק בתים מעטים מסביב וגנות שאין בהם ממש מכל מקום דיו בכך. שאין לך בית במבוי שלא הכנים בו יעקב נחום ממונו של עולם ומסלאות מעשי ה'. ואם אילנות שבגנות לא היו נושאים פירות, יעקב נחום אינו נמנע מהפריח עליהם חלומותיו.

והנה הוא יושב תחת העץ, הגן נעול, והתפוח יתן ריח, ושיח האדמה כמצע רך תחת גופו הנדכה. והוא מנגן מאליו שירי קודש וזמיר דודים שקבל מפייהם של פרחי הגויים ולהבריל, מפי בנות ישראל, המשרתות בבתי העשירים בבואן לאמן את רגליהן למחולות ורקודים ביום שבת ומועד. חוה קמה ונצבה פורשת מעיניו כמעט ותוך כדי רגע הריהו חוזרת ושבה מגישה לו תפוח הדר. אבל לא כתפוחה של חוה הלילה שהביא מיתה על האדם: אדרכה תפוח זה אינו אלא משל עץ החיים, והרי הוא אוכל עמה לתיאבון והרי הם חיים לעולם, לעולם, לעולם. ואין לפניו דאגת אכילה כמו שיש לה לאמו ולכל השכנות אשר ברחוב, שהרי מטיב גנן הוא יעקב נחום וקולו ערב ורק יכנים את חוה לאשה מיד יבא אביה שנבאי ראשון הוא בבית הכנסת הגדול ויכריזו לחזן וכל באי בית הכנסת כלם ישמעו ויתענגו ממנגינותיו, וחוה תשבע נחת וכבוד. אז היא מסייע ועוזר לה לאמו, שעמלה וטורחת על המזונות מתוך צער ועני ודכרוכים. ויעקב נחום שש, מחדה עצמו בדברי חלומות, משתטח מלא קומתו בחמה ומשטף לעיניו העצומות בחזיונות והרהורי לבו והריהו מצמצם את גופו הסעוט ביותר, כדי דפנות מקום חשוב לשמש, שתשרה שם מתוך הרחבה, עד שכושלת ועיפה מאורה, היא עוצמת עיניה, עיני הזהב, ונמה.

ואף על פי שכבר בא יעקב נחום לכלל דעה קבועה ונמע מטה לחמו במחשבה, מכל מקום ענין רע נתן לו האלהים להענות על ידו. שכן חזנות זו גופא, שחביבה עליו כל כך, זוהי שמקפחתו ומצערתו ביסורים כל כך רבים. כי קמן יעקב נחום ודל ואינו מגיע אסילו לקרסולי התיבה שבבית הכנסת. דומה עליו, שאביה של חוה, שכהן קפדן הוא ועינו צרה בו, התקין ועשה במזיד את התיבה גדולה ביותר, שלא יהא אותו קמן יכול לעמוד לפניו. ברם, אין לך תקוה מתקותיו שד יעקב נחום, שאין לו עצה לקיומה. שכן מיד הריהו נוכר בירוחם הקמן, שהיה חזן מפורסם גדול, שהיו מעמידים שרפרף תחת רגליו מדי עברו לפני התיבה וכך היה מתפלל בעד כמה וכמה מישראל; ומי לנו גדול מרבי אמנון?— אותו רבי אמנון בעל גתנה תקף, שהיה בלי רגלים וגוף ממש, אלא ראש וקדקד בלבד, ואף על פי כן עמד בתפילה נאה זו בקהלה גדולה, שודאי תיבה שבבית הכנסת שם לא היתה נמוכה מזו שבכאן.

אותה שעה פניו צהובות ועיניו מבריקות, כאלו שעשעה בהן התקוה, והוא דולה עיניו למרום, כצפור שנתלה ברשת העבים, יביט סביבו, ופתאם הוא פותח פה ושפתי רננות לו והריהו משפר קולו ביותר ומתחמא לפני אביו שבשמים. עיניו מתנוצצות מגיל ודמעות, וחזה עומדת לפניו שם בעזרת הנשים מעבר למחיצה ולזיון מוד פני התיבה. וגדול הוא יעקב נחום, ורגליו חזקות ובריאות, אבל אין רגליו מרגישות כלל בגופו, כי רוכב הוא בערבות.

ושוב בא החורף לפקוד על צבא מעלה ומטה.

יגון ושטמה בבית, ודומם ונסוכי שנת יסלו עלי הסתיו האחרונים. פגר שממית כהה יפול על המטה המגואלה, והזוכים כבר תמו לגוע. אפס פה ושם עוד רשומם נכר על התקרה ועל חצי חלק העליון של התנור, שרא נסתיר מחדש, ועל מפת השבת, שמוטלת כצרוך בירכתי השלחן, ועל פלג הלולב, שנתן לו שכן קרוב ליעקב נחום בהושענה רבה בבקר אחר התפלה. וריח טחב ותפוחים רקובים מסוף החדר ועד סופו. ויעקב נחום יושב כל היום בבית ואינו יצא משם החוצה. בבקר בבקר תכין לו אמו ספל ציקוריה ופת שחורה, חותכת לו שנים, שלשה חצאי תפוחים, אחרי שנמלה חלק הרקוב מהם וצחצחתם יפה, והריהם לו סעודה של צהרים, והיא פורשת מביה, נאנחת ויוצאת לפעלה. כדי שעה אחת ביום יבוא ריש דוכנא, מלמדו סימן, חיי אדם ופרשה בתורה, כי לא ילך יעקב נחום אל בית הספר, כי רגליו כהות. ושאר היום הריהו מספספס בהרומנים הזרזונים שמביאה לו אמו לשבתות וקורא בהם. קהר אוהבים רבים יעברו בסך, ובחורים שעומדים בלילות לפני חלונות אהובותיהם יתנו בשיר קולם. ומיד רואה יעקב נחום לעצמו ניגון עצוב ונאה, שראוי לו לאותו שיר שברומן, והריהו מזמרו, משננו ומשגרו על סיו. ככה יעשה לחזה: לפני חלון ביתה ישורר בלילות.

עוד השירה בפיו, וגופו מתחיל מרתת וקרב וכליות מצטננים. בעצב ודאגה ישקע ראשו, ונפשו עליו תאבל: איככה יוכל ויעמוד לפני חלון חזה ורגליו סהות? אוי לו מגופו! אוי לו מרגליו!

ואמו באה מן השוק, מעמידה את הסלים הכבדים ומפספשת בסיר הגחלים אשר אתה: אולי תמצא גחלת לוחשת ותחיה תנור וכירים. אבל לחנם היא פורחת, כי כל היום לא באה אש אל הסיר. והיא פורשת ונכנסת אל אחת השכנות, שואלת גחלת לוחשת ועושה אש בתנור, והסערה תכה בתוך המעשנה, והעשן חוזר ושב הביתה. ממצמצת בעיניה מני צנה ועשן ומתקינה תבשיל ערבית. עיף ויגע יושב יעקב נחום לפני השלחן, ראשו כושל ונופל בעצלתים על פני הרף הקשה, כתפיו הרקות רועדות, ונפשו תצפה ליום השבת, שאין הצנה שולטת

בבית כל כך. כי אז נועדות יחדו אל בית אמו השכנות אשר ברחוב והאם לא חבכה על עציה והמתורגמנית מקריאה לנשים מתוך ספרי טייטש, וצאינה וראינה' מפלאות ה', או יש אשר תקריא לפניהן גם מתוך אלף לילות וליל על דבר מנורת אלדין, אשר את כל הפצו תעשה. ויעקב נחום מאזין ומקשיב, רובץ בין החלומות.

והחורף הקשה חלף עבר לו.

החורף עבר, וזיו רוחות טהורות יכסה את עין הארץ, וצפרי חן נחמדות עפות ובאות, ומלאכי האביב ירכבו על כנפיהם, והימים ארוכים. שבע פעמים ביום יבוא הרעב, ולרבבות יתנוצצו כוכבי אר בלילות. והימים ימי הספירה.

המבוי השקט ישכון לו דומם תחת שפירי השמים אשר נלאו נשוא את חום היום הכבד. שערי בית הכנסת הגדול פתוחים לרוחה. עדת עולי ימים עומדים בהול לפני החצר ומשתעשעים בדברי שעשועים. ידו אבן ברומו של כותל כלפי יתר האורלגין שר חמה או כובשים ידיהם על גבי האותיות הבולטות אשר על פתח הבית, עד שיוצאות האותיות שקועות בכפיהם, ויש אשר יקשרו פרי בסר בצואריהם. פדוני קשר במתניו חוט והריהו מתפאר ומראה על מין אבנט זה, וחברו מתקנא ביעקב נחום, שיתום הוא, והרי יהא זוכה להניח תפילין שנה אחת קודם לשלש עשרה.

ויעקב נחום בעצמו יושב בפלוש, שומע ואינו שומע, יום ראשון הוא לו בשנה זו שיצא מכתלי ביתו אל המקום הקדוש, כי יום זכרון הוא לו למיתתו של אביו. והריהו חוזר בלחש על הקדיש שעליו לומר בערבית. אבל אין שפסתותיו נשמעות לו. אף רגליו מרתתות מתוך ישיבה, ולחיייו תקדחנה אש המסים. ופתאם עברה הרנה במחנה שר' ברוך שיר מלמברג בא לכאן ומשורריו עמו. והשמועה עשתה לה כנפים.—מזלה של עיר, מזלה של עיר; מלך החזניב' יהא עובר לפני התיבה, אם ירצה ה', בשבת זו.

למחר, ערב שבת עם חשיכה, בשעה שנכנס יעקב נחום לבית הכנסת לומר קדיש של מנחה, כבר היה בית הכנסת הגדול מלא על גדותיו. ואלמלא רחמי שמים ורחמי אנשים טובים, לא היה יעקב נחום מגיע חלילה לומר קדיש סמוך לש"ץ.

יעקב נחום כורך את קדישו קדיש חטוף בתוך שאר הקדישים, זן עיניו בעטרת טליתו היפה של מלך החזנים ובלהקת משורריו, ואהבה ותקוה ונעגועים יאמצו את לבו הדופק. והוא נושא עיניו למרום. גם עזרת הנשים מלאה. יעקב נחום מתחלחל והריהו משפיל עיניו למטה וחושש להרימן שוב פן תראה אותו חיה חלילה בגולותו, בנשאו עיניו לקראת נשים.

ור' ברוך מנגן ואומר:

לכה דודי!

ומשורריו יענו בקול:

לקראת כלה!

ונער קטן יפה עינים ואדמוני עומד על המדרגות, אשר עליהן יעלו אל ארון הקודש, באהבה ותחנונים ישפוך שיחו:

לכה דודי!

ואחריו יענו המשוררים:

לקראת כלה!

ופתאם הבס העב יתן קולו עליו:

לכה דודי!

אימתה ופחד תפול עליו. אבל תוך כדי רגע הוא מתרצה ומתפסם. ר'

ברוך יאר פניו אליו יענה ויאמר:

לקראת כלה!

ודומה לו ליעקב נחום כאלו אומרים לו: שומה שבועלם, לא לרעתך חלילה

נתכוננו בזה, אדרבה טובתך אנו רוצים. והרי לו כאלו אף אותו בס רגזן אך

לצון חמד לו בגערותו. ובכל זאת כעדת כסירים יהמיו קולות המקהלה מול פני

הבס, ור' ברוך מנעים ידו לכאן ולכאן ועושה שלום ביניהם. ובת קול מנהמת

ומזרת:

לקראת כלה!

התפלה נגמרה בני טוב.

סער ודחק. הגבאי הראשון, אביה של חוה, עומד ראשון ונגש אל

החזן ומגיש כחו' ונותן לו תשואת חן. ובעלי הבתים מזמינים עוזר, עוזר לסעודה

של ערבית, וגוי של שבת בא ומכבה את שיורי נרות החלב, אשר במנורות

נחשת הקלל.

ויעקב נחום עומד בפתח בית הכנסת. השמש סוגר את הדלתות, והוא

נשאר יחידי בבית ה'. עכשיו הרי אפשר לו לנסות את כחו ולעבור לסני התיבה

אבל כחו אין אתו להגיע אל התיבה. שעה על שעה עוברת. אימתה ופחד. קהל

רפאים יבואו. יערכו תפלה. את שמו הוא שומע. אכן לעלות לתורה יקראוהו.

אך יגמור את ברכתו ובין המתים הוא. אנקת תמרורים דוחצת את גרוננו. הנה

הוא מת. ומחר בבוא כל קהל הקדש להתפלל ומצאו את גופתו טוטלת בבית

הכנסת. קול מצעדי גבר. אבי חוה בא. אפס אך בית הכנסת לא יבוא, כי כהן

הוא. והריהו גוה ממקומו ופורש לבית המדרש או אל מנין החייטים.

ויעקב נחום יודע, כי כעס יכעס עליו הגביר בגלל זה, ולא יתן לו עוד את חוה בתו לכלה.

ואולם עוד הוא עומד כה וכה והגה אביו בא. באהבה רבה ידבר אליו ובצל מליתו יסתירו כבימים מקדם, בהיותו עוד על פני האדמה, בשעת ברכת כהנים, ומחה כל המעה מעיניו. ודומה לו שעומד מי עד נבו וקולו נעים ביותר, אפס פניו לא יראה, כי מליתו של אביו פרושה עליו. אבל תוך כדי רגע מסיר אביו מליתו מפניו, והריהו רואה זקן אחד, שזקנו הלבן יורד על פי מדותיו וכנור בזרועו. סבור הוא יעקב חיים, שר' ברוך שיר לפניו ושחקת על שפתי שניהם. והזקן מלמפו, ואביו מרכיבו על כתפו ומוליכו, עד שפותחים לפניו את היכל השירה, ואביה של חוה שוב אינו כועס. אדרבה, הוא מישר כחו' ואומר שנשיאות כפים נאה כזו לא היתה לו מימיו והריהו דופקו על שכמו בחבה. והנה יד השמש עליו.

סוגר הוא את דלתות בית הכנסת ומאיץ בו ללכת. ויעקב נחום כונן צעדיו אל מול בית אמו לקדש שם על היין. וקהל חזיונות ירכיבוהו על במתי רוח ולהקת מנגינות מצייצת בקרב. ושם אמו יושבת על האצטבה אשר לפני החלונות בין הנשים השכנות. סודרים לבנים מחפים את ראשיהן שפלפו את דאגות ששית ימי המעשה, ורוח הלילה השחורה כמו סולדת לאחוריה, מפני צניפי הפאר והשבת. ואשה אחת השבה מבית התפלה עומדת עליהן ומנפנסת בחשן לבה הלבן על פניה האדומים ומספרת לרעותיה בקול צוחה דקה על הרנה ועז התפלה: אך ר' ברוך שיר חזן הוא ואין דומה לו. זקנו הלבן יורד על פי מדותיו, וכלו אומר כבוד, ופניו כפני אחד הרביים. וקול משורריו כקול הצפור ביער, כלם בחורים כארזים בלי עין רעה.

והנשים ספגות לה מקום למען תשב ותספר עוד ועוד. ואולם בלבותיהן תדענה, כי אך לזות שפתים דבריה ואין בהם מועיל. שכן לשמוע בלבד על דבר רנה, כאלו שומעים על דני נברת העיר המשובחים ועל גת דשן שלחנה, מבלי למעום מאלה. ובכל זאת לא תחדלנה הנשים משיחתן. אחת אל אחת תספר וכלן הונות בנהימה של שבת. וזכר פיינינגר חזן בא לפניהן פתאם. מעשה ועבר פיינינגר חזן על העיר ואותו היום ערב שבת חזון היה. בקש לעבור לפני התיבה ולומר קינות לפני הצבור בליל תשעה באב שחל להיות במוצאי שבת ומחו בו הזקנים שבבית הכנסת על שום שמספר זקנו ולהקת משורריו יצנפו מצנפות לראשם כדרך הגוים, ונתהוה רעש גדול בכל העיר. זקנים וצעירים התגודדו. נצחו הצעירים

את הזקנים ועבר פיינוינגר לפני התיבה. וכל מי שהיה באותו מעמד ושמעוהו מקונן, דומה היה עליו, כארו חרב בית המקדש בימיו. אומרים: פעם אחת שמעתו בת מלכים כשהוא מזמר, ונכנסה אהבתו בלבה. יש אומרים, שבעטה במלכות וברחה עמו למדינת הים.

ויעקב נחום בא הביתה, והוא עומד בירכתי האצטבה ונעשה צְנֵת לדבריהן. ופתאם תתעוררנה הנשים לקול בעליהן, כי הנרות הולכים וכבים. ובעצלות כבדה תקום כל אחת. חלפו, עברו שנות הנוער בהיות עוד פיינוינגר בטיטב נעוריו, וכל בתולה בעיר הלכה לשמוע את קינותיו ומבעד ארובות עזרת הנשים תביט למטה אל בית ה' לקראת חתנה בחיר לבבה אשר מצא לה אביה. הה טים רבים שפפו מני אז בשטריפ"א הנהר, ותלתלי הפאות, תלתלי הוהב היו לכסף ומצמות נעוריהן רא' נשמר שריד ופליט. פסו החלומות אשר קננו בכל לב, וכל ראש קרחה. הוי איזו סערה התחוללה אז בבואו לערוך תפלה! והיום יקבעו כמותו לשליחי הצבור כמעט בכל כרך וכרך ואין פוצה פה ומצפצף. וכל אחת הנשים האלה תשים התקוה בלבה, כי הזמן הזמין בעלה את אחד המשוררים לסעודת ערבית וקטה במרוצה וחדוה להקביל פני בעלה ולשמוע אל הקדוש.

יעקב נחום הולך אחרי אמו. מברכה בשבת שלום ומבורך, והם נכנסים החדרה. הבל נרות חם מלא את כל החדר. כי לא נפתחו החלונות מפני נרות השבת, פן יכבם הלילה הרוח.

יעקב נחום פוסח על שתי הרגלים וחולק שלום למלאכי השרת, מלאכי עליון בקול נעימה דקה. אמו מוזגת לו, קידוש' בכוסו של אבא והריהו מקדש על היין מסלסל קולו, וניגונים מניגונים שונים מצייצים במוחו. הוא בוצע על הפת, טובל פתו במלח ויושב ואוכל.

דגים לא הכינה אמו, הגם שמרובה היה השוק אותו יום בדגים. ממש כברו את מי השטריפ"א ולא הניחו שם קטן וגדול. ואף על פי כן לא זכתה אלמנה עלובה זו אפילו בונבו של דג לכבוד שבת, מפני שקפצו עליהם קונים הרבה ונתיקרו דמיהם שבעתיים, שכך, מי שהזמין משורר לביתו טרח וקנה הרבה מהם.

אבל אם דגים אין כאן, יין שרף יש כאן. ועד שהוציאה אמו את הרוטב מפנת התנור ויצקתו בתוך הפנכאות, ישב יעקב נחום, טבל פתו ביי"ש, גמע וטבל וזמר זמירות לליל שבת. ובצעדים קלילים ודוממים ירד מלאך השינה והריהו. עוצם עיניו של יעקב נחום, ושינה קרה ונוחה לפתו ברחמים רבים. רא עברו רגעים מרובים ושמש בית הכנסת בא במצות החזן להזמין אליו. יעקב נחום עומד לפני החזן, וקנן הכסף, וקנן החזן מכהה את עיניו. אתה הוא

יעקב נחום, שאומרים 'עליך שמטיב זמר אתה?' שואלו ר' ברוך שיר. יעקב נחום רוצה לענותו, אלא שאינו יודע מה יענה. אומר, שכן מטיב זמר אני! וכי מדרך העולם שיהא אדם משבח את עצמו?—אלא מה?—אומר סתם: יעקב נחום אני! מה רבותה יש בזה? היך אפשר שיבוא אותו חזן עצמו לדבר עם סתם נער? ויעקב נחום חוכך ברעתו ואינו משיב דבר.

והנה אביה של חוה נותן עליו קולו וגוער בו: שומה שכמותו, שואלים אותך, ולמה אינך עונה? ויעקב נחום שוב אינו יכול לדבר והריהו מתחיל בוכה אבל לא בכיה סתם של קטן, אלא בקול ובדיבור. ודומה עליו שאינו אלא מזמר פסוקים ונתנה תקף וכיוצא בו. ור' ברוך שיר שומע, שומע, מקלסו בפניו ואומר: נו בחור, מה יקר! כלומר כמה זהובים אתה רוצה, כדי להכנס בין החבריה שלי. ואבי חוה ידבר אליו רכות, שולח את השמש וקורא לה לאמו, והרי הם משתוים בשכר. וחווה מושיטה לו מטפחת לצואר, כדי לשמרו מפני הצנה. ויעקב נחום רואה, ולחיינו כאש תבערנה, והריהו משפיל עיניו ואומר תודה לחוה שהטריחה את עצמה ונתנה לו מטפחתה. והוא פורש לדרך עם החזן בין דהקת משורריו. כרך גדול של למברג.

שנה יוצאת ושנה באה, ויעקב נחום עושה חיל, וה' עמו. ברם יותר אינו אצל ר' ברוך, אלא יושב הוא בבתי הלמודיות לזמר ושומע ניגון מפי פרופסורים כפיינינגר חזן בשעתו. הוא עושה חיל, ומלא כל הארץ כבודו. ויעקב נחום לא שכח את ענות אמו. שכן כיון שנטר יוצא מוכתר בחזנות, מיד פרש לדרך וחזר לעיר מולדתו לראותה. והעיר כמרקחה.

אפשר יעקב נחום בא ויפטר בלי תפלה?
אבל יעקב נחום אינו נשמע להם. בחור הוא; עוד לא נשא אשה. אם ירצה ה', כשיהיה בעל בעמיו ודאי לא יקפח גם את עירם חלילה והענק יעניק אותה בתפלותיו.

בחור? !
תמהים לו ומערימים וקורצים בעיניהם:
הבנות אין בישראל, וחווה היכן היא?
מי זה צועה במקלו סמוך לבית אמו הדל?
אביה של חוה!
חטא אשר לא יכופר, שעדיין לא היה אצלו, להודות לו על כל הטוב והחסד שנמל עליו.

תוך כדי רגע והרי הוא נכנס, מקבל את פניו בחבה יתירה ומקיפו בדברים
ושאלות, עד שיעקב נחום מבטיחו לבוא לביתו במוצאי שבת.
אבל מה ישתומם יעקב נחום בכואו אל בית הגביר. הבית מלא מפה אל
אל פה ובראש הקרואים יושב רב העיר וסופר העדה על יד ימינו. יעקב נחום
מוזמר ושותים י"ש וזה מתוק בסוקר ומפטירים בממתקים, ופתאם נשמע קולו
של הרב. נו נו, רבותי, לעצם הענין... אל התכלית... נו מחותן! נו חתן! וזהו
עומדת עליו. יעקב נחום פושט ידו לקראתה והסופר קורא את כתב התנאים:
למזל טוב יעלה ויצמח כגן רטוב! וכו'.
יעקב נחום וזהו נתקשרו בסימן טוב.
מזל טוב!
והמחותנת משליכה כלי, והוא מתפוצץ ברעש.
מזל טוב!
התעורר יעקב נחום משנתו ושמע אמו קוראה ביאוש:
— שוב נשתברה פנכא, ואין לנו אלא לאכול מקערה אחת!